

8. Угода про політичне співробітництво, вільну торгівлю і стратегічне партнерство між Україною та Сполученим Королівством Великої Британії і Північної Ірландії. Угоді про вільну торгівлю між Україною та Канадою від 08.10.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/826_001-20#Text

9. Офіційний сайт – Європейського Союзу. URL: https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/strategy/intellectual-property_en

REFERENCES:

1. Communication from the commission to the european parliament, the council, the european economic and social committee and the committee of the regions. (2020, November 25). Retrieved from: <https://cutt.ly/HwQCqIpj> [in Ukrainian].

2. Postiine predstavnytstvo Ukrainy pry viddilenni OON ta inshykh mizhnarodnykh orhanizatsiakh u Zhenevi. Vsesvitnia orhanizatsiia intelektualnoi vlasnosti (VOIV). [Permanent representation of Ukraine at the branch of the UN and other international organizations in Geneva. World Intellectual Property Organization (WIPO)]. *Ofitsiyni sait*. Retrieved from: <https://geneva.mfa.gov.ua/posolstvo/2610-wipo> [in Ukrainian].

3. Wipo-administered treaties. Retrieved from: <https://cutt.ly/cwQCte4Y> [in English].

4. Derzhavna systema pravovoi okhorony intelektualnoi vlasnosti. (2021). [State system of legal protection of intellectual property]. *Ofitsiyni sait*. Retrieved from: <http://surl.li/fbsei> [in Ukrainian].

5. World Trade Organization. *Ofitsiyni sait*. Retrieved from: <https://www.wto.org/index.htm> [in English].

6. Uhoda pro torhovelni aspekty prav intelektualnoi vlasnosti. (1994, April 15). [Agreement on trade aspects of intellectual property rights]. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981_018#Text [in Ukrainian].

7. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnyim derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony. (2014, June 27). [Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their member states, on the other hand]. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text [in Ukrainian].

8. Uhoda pro politychne spivrobitnytstvo, vilnu torhivliu i stratehichne partnerstvo mizh Ukrainoiu ta Spoluchenyim Korolivstvom Velykoi Brytanii i Pivnichnoi Irlandii. (2020, October 8). [Agreement on political cooperation, free trade and strategic partnership between Ukraine and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland]. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/826_001-20#Text [in Ukrainian].

9. Yevropeiskyi Soiuz. *Ofitsiyni sait*. Retrieved from: https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/strategy/intellectual-property_en [in English].

Стаття надійшла до редакції: 16.05.2021

УДК 34.096

Давиденко Віталій Володимирович,
доктор політичних наук, кандидат філософських наук,
доцент кафедри бізнесу і права
Вінницького соціально-економічного інституту
Університету «Україна»

ГРОМАДСЬКИЙ ДІАЛОГ В УКРАЇНІ

У статті досліджено явище громадського діалогу, його взаємозв'язок із соціальним діалогом. Встановлено, що громадський діалог¹ - це постійна і структурована взаємодія між органами влади та організаціями громадянського суспільства, які виражають інтереси певної групи громадян.

Громадський діалог може вестися багатьма каналами, за ініціативою будь-якої зі сторін, за допомогою таких засобів, як індивідуальні зустрічі, публічні слухання, обговорення, дискусії і дебатів та процедури письмових консультацій.

На рівні Європейського Союзу він існує паралельно з представницькими демократичними виборними органами (Радою та Парламентом), консультативними інституціями (Європейським економічним і соціальним комітетом) та соціальним діалогом у сфері зайнятості, який ведеться між урядом, роботодавцями та профспілками. Особливу увагу приділено консультативному органу ЄС - Європейському економічному і соціальному комітету, який є голосом організованого громадянського суспільства у Європі.

Також досліджено розвиток та форми громадського діалогу в Україні, зокрема окреслено роль Української сторони Платформи громадянського суспільства Україна – ЄС та Української національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства. Розглянуто функції громадських рад та консультацій з громадськістю, передбачених українським законодавством в обов'язковому порядку.

Автор прийшов до розуміння, що громадський діалог є важливою складовою демократичного суспільства та

¹Деякі автори використовують також термін «громадянський діалог»

має безпосередній вплив на розвиток правової держави, в якій кожен громадянин може висловлювати та відстоювати свою позицію щодо широкого спектру питань.

На думку автора, мета громадського діалогу полягає у підвищенні рівня довіри населення до органів державної влади шляхом формування почуття причетності та відповідальності за те чи інше рішення, підвищенні рівня прозорості, передбачуваності, обґрунтованості та якості рішень, що приймаються органами влади.

Ключові слова: громадський діалог, громадянське суспільство, організації громадянського суспільства, соціальний діалог, консультації з громадськістю, громадські ради .

Davydenko V. PUBLIC DIALOGUE IN UKRAINE

The article examines the phenomenon of civil dialogue and its relationship with social dialogue. The author establishes that public dialogue is a constant and structured interaction between public authorities and civil society organisations that express the interests of certain groups of citizens.

Civil dialogue can be conducted through many channels, at the initiative of any party, through such means as individual meetings, public hearings, discussions, debates and written consultation procedures.

At the level of the European Union, it exists in parallel with representative democratic elected bodies (Council and Parliament), advisory institutions (European Economic and Social Committee) and social dialogue in the field of employment between government, employers and trade unions. Particular attention is paid to the EU's advisory body, the European Economic and Social Committee, which is the voice of organised civil society in Europe.

The development and forms of civil dialogue in Ukraine are also explored, in particular, the role of the Ukrainian side of the EU-Ukraine Civil Society Platform and the Ukrainian National Platform of the Eastern Partnership Civil Society Forum. The functions of public councils and public consultations, which are mandatory under Ukrainian law, are also considered.

The author comes to the conclusion that civil dialogue is an important component of a democratic society and has a direct impact on the development of the rule-of-law state, in which every citizen can express and defend his or her position on a wide range of issues.

According to the author, the purpose of civil dialogue is to increase the level of public trust in public authorities by fostering a sense of involvement and responsibility for a particular decision, and to improve the level of transparency, predictability, validity and quality of decisions made by public authorities.

Key words: civil dialogue, civil society, civil society organisations, social dialogue, public consultations, public councils.

Постановка проблеми. Інститути громадянського суспільства існують в будь-якій демократичній державі для якісного впливу громадян на державотворчі процеси, представлення їх інтересів шляхом участі у конструктивному діалозі з органами державної влади. Україна також створює та постійно вдосконалює умови для такого діалогу шляхом стимулювання до співробітництва та прийняття необхідної нормативно-правової бази, зокрема закони України «Про соціальний діалог в Україні», «Про колективні договори і угоди», «Про звернення громадян», «Про доступ до публічної інформації», постанови Кабінету Міністрів України від 05.11.2008 № 976 «Про затвердження Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади», від 03.11.2010 № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики».

Процес розвитку громадянського суспільства не може відбуватися іншим чином, як у формі взаємодії різних суб'єктів, в ході якої відбувається обмін інформацією, позиціями, проводяться консультації, укладаються угоди тощо. Тому участь населення у суспільному житті може мати різну форму та спрямованість.

Організації громадянського суспільства охоплюють всі сфери суспільного життя, відповідно й громадський діалог між ними та органами державної влади може вестися з усього різноманіття питань, що хвилюють суспільство. Водночас окремим інституційним сектором громадянського суспільства є професійний сектор - сфера ринку праці, відносини між учасниками якого регулюють численні міжнародні договори, та який історично виокремився в самостійний вид діалогу – соціальний діалог.

З огляду на зазначене, соціальний діалог можна розглядати як складову частину більш широкого громадського діалогу, але ці форми стосуються різних питань, мають різні механізми, прояви та продукти. Так, в Україні, як в і ЄС та в більшості країн світу, соціальний та громадський діалоги функціонують паралельно та доповнюють один одного.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Окремі аспекти генези соціального діалогу як в Україні так і за кордоном здійснювали такі вчені: В.Б. Авер'янова, В.Д. Бакуменка, Н.Т. Гончарук, С.Л.Городецької, А.М. Костенко, Н.А.Липовська, І.В.Письменний, В.О. Рой, Ю.П. Сурміна, М.М.Цимбалюка, І.А. Чикаренко, Ю.П. Шарова та інші вчені. Однак питання громадського діалогу в Україні є одним із недостатньо досліджених.

Мета статті – з'ясування трансформації сутності громадського діалогу під впливом глобальних викликів та тенденцій, що характерні для України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Громадський діалог виник як «паралель» до соціального діалогу і, на відміну від нього, стосується широкого діапазону взаємодій між організаціями. С.Л. Городецька зазначає, що поняття «громадянський діалог» було впроваджено у 2004 році в університеті штату Арізона, щоб досліджувати громадянську реакцію на політичну риторику. З тих пір він використовується для дослідження проблем взаємодії держави та організацій громадянського суспільства, боротьби з тероризмом, свободи слова та імміграції, поділу церкви і держави [1].

У свою чергу І.В. Письменний та Н.А. Липовська характеризують громадянський діалог як соціальний механізм вирішення складних суспільних проблем, в основі яких лежать взаєморозуміння та партнерство. Діалог, на їхню думку, є найважливішим інструментом суспільного життя в громадянському суспільстві. Він виступає засобом досягнення згоди або нейтралізації опонента на основі узгоджувальних процедур. Діалог є безпосереднім вираженням тієї реальної системи взаємозв'язків, яка існує в громадянському суспільстві. Метою громадянського діалогу виступає оптимізація цих зв'язків, надання їм відкритого, динамічного та результативного характеру [2].

У Євросоюзі вираження громадської думки за допомогою громадського діалогу проявляється у вигляді обговорень, дискусій та дебатів. Ціль європейського громадянського суспільства саме у висловленні позицій громадян, а не політична боротьба за владу. Європейський економічний і соціальний комітет (далі - ЄЕСК) виступає наднаціональним органом громадського діалогу, є консультативним та дорадчим органом Європейського Союзу. ЄЕСК сприяє зміцненню демократичної легітимності та ефективності Європейського Союзу, надаючи можливість організаціям громадянського суспільства з держав-членів висловлювати свої погляди на європейському рівні.

Єврокомісія у свою чергу відносить до громадянського суспільства: профспілки та роботодавців («соціальних партнерів»), неурядові організації, професійні асоціації, благодійні організації, низові організації, які залучають громадян до місцевого і муніципального життя. Організації громадянського суспільства на європейському рівні мають важливе завдання: зробити внесок у публічний і демократичний дискурс. Завдяки повноваженням як форуму для організацій громадянського суспільства, ЄЕСК може забезпечувати контакти з громадськими інтересами та робити внесок у демократичний процес формування політики. Його члени виступають безпосередньо від імені організацій громадянського суспільства, і разом вони представляють ту мережу взаємодії, «реальний світ», який формує необхідну основу для дій у громадянському суспільстві [3].

Хотілося б додати, що в ЄС, створивши ЄЕСК, намагалися розвинути політичну свідомість, яка забезпечує прозорість і вимагає співпраці від її учасників на рівні країн-членів ЄС.

Н.Нахтігаль запропонувала визначення громадянського діалогу, як створення можливостей для громадянського суспільства виражати свою стурбованість і представляти свої пропозиції щодо суспільного життя та соціально-економічного розвитку [4].

Отже, можемо стверджувати, що громадянське суспільство та громадський діалог мають безпосередній вплив на розвиток правової держави, оскільки правовий порядок є у суспільстві, де кожен індивід може дотримуватись загальноприйнятих норм та відстоювати свою позицію щодо широкого спектру питань.

Наразі перелік інститутів громадянського суспільства в Україні визначено у Порядку проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996, як громадські об'єднання, релігійні, благодійні організації, творчі спілки, професійні спілки та їх об'єднання, асоціації, організації роботодавців та їх об'єднання, органи самоорганізації населення, недержавні медіа, інші невідприємницькі товариства та установи, легалізовані відповідно до законодавства [5].

В.Т. Бондар вважає, що інститути громадянського суспільства мають повноваження щодо формування та реалізації публічної політики у відповідності до компетентності, здійснення громадянського контролю за управлінськими рішеннями органів державної влади; є суспільними акторами, які виражають інтереси організованого громадянського суспільства, особисто індивідів; наділені можливістю брати участь у правотворчій, правозастосовчій, правоохоронній діяльності [6].

Відповідно до українського законодавства в обов'язковому порядку проводяться консультації з громадськістю у формі публічного громадського обговорення та/або електронних консультацій з громадськістю щодо проектів нормативно-правових актів, які: стосуються конституційних прав, свобод та обов'язків громадян; стосуються життєвих інтересів громадян, у тому числі впливають на стан навколишнього природного середовища; передбачають провадження регуляторної діяльності у певній сфері; визначають стратегічні цілі, пріоритети і завдання у відповідній сфері державного управління (у тому числі проекти державних і регіональних програм економічного, соціального і культурного розвитку, рішення стосовно їх виконання); стосуються інтересів територіальних громад, здійснення повноважень місцевого самоврядування, делегованих органам виконавчої влади відповідними радами; стосуються правового статусу громадських об'єднань, їх фінансування та діяльності; передбачають надання пільг чи встановлення обмежень для суб'єктів господарювання та інститутів громадянського суспільства; стосуються витрачання бюджетних коштів (звіти головних розпорядників бюджетних коштів за минулий рік) тощо [5].

На нашу думку, мета консультацій із громадськістю полягає у підвищенні рівня довіри населення до органів державної влади шляхом формування почуття причетності та відповідальності за те чи інше рішення у відповідному регіоні чи навіть загалом у країні, дають змогу налагодити ефективний діалог між владою та громадськістю, підвищують рівень прозорості, передбачуваності, обґрунтованості та якості рішень, що приймаються органами державної влади та місцевого самоврядування, покращують обізнаність населення щодо діяльності цих органів, забезпечують більш ефективне використання бюджетних коштів, усувають потенційні корупційні ризики під час прийняття нормативно-правових дій та рішень.

На обговорення виносяться не лише проекти нормативно-правових актів, а й проблемні питання державної політики для обговорення варіантів їх вирішення (політичні документи). У разі коли пропозиція щодо проведення консультацій надійшла не менш ніж від 3 інститутів громадянського суспільства, такі консультації проводяться обов'язково.

Консультації з громадськістю проводяться у формах:

- безпосередні форми (публічне громадське обговорення, електронні консультації з громадськістю);
- опосередкована форма (вивчення громадської думки).

Консультації з громадськістю у всіх цих формах з одних і тих самих питань можуть проводитись одночасно. Консультації з громадськістю мають на меті отримання зворотного зв'язку.

Публічне громадське обговорення може проходити у формах: конференції та форуми; громадські слухання; засідання за круглим столом; збори; зустрічі (наради) з громадськістю; інтернет-конференції, відеоконференції.

Хотілося б зазначити, що створення ефективної системи публічних комунікацій є важливим атрибутом подальшої інституалізації громадського діалогу. Адже саме прозорість, відкритість та інклюзивність громадянського діалогу в країні є залогом якості для прийняття різного роду рішень як на національному рівні, так і на регіональному.

В умовах європейської інтеграції, наближення законодавства України до ЄС, реалізації положень Угоди про асоціацію з ЄС та відповідно до статей 469-470 Угоди про асоціацію між Україною та ЄС в Україні було створено Українську сторону Платформи громадянського суспільства Україна – ЄС (далі - УС ПГС) [7; 8].

Зазначена платформа громадянського суспільства складається з 15 членів – представників різних секторів громадянського суспільства: 6 координаторів робочих груп УС ПГС (кожен сектор має право на обрання принаймні одного свого представника керівником робочої групи); 3 представників громадських об'єднань; 3 представників профспілок національного рівня; 3 представників організації роботодавців національного рівня.

УС ПГС повинна бути поінформованою про рішення та рекомендації Ради асоціації, та може надавати рекомендації Раді асоціації. Комітет асоціації та Парламентський комітет асоціації повинні здійснювати регулярні контакти з представниками УС ПГС з метою отримання їхньої думки щодо досягнення цілей Угоди про асоціацію між Україною та ЄС.

Іншою платформою громадянського суспільства є Українська національна платформа Форуму громадянського суспільства Східного партнерства (далі - Українська національна платформа) утворена 29 січня 2011 р. та діє в рамках Форуму громадянського суспільства Східного Партнерства — багатонаціональної платформи організацій громадянського суспільства з країн Східного Партнерства, країн-членів ЄС, європейських та міжнародних мереж [9].

Українська національна платформа представлена понад 140 організаціями громадянського суспільства України та є частиною Форуму громадянського суспільства Східного Партнерства – об'єднання представників громадських організацій України, Грузії, Молдови, Білорусі, Вірменії, Азербайджану, а також ЄС. Форум допомагає громадським організаціям регіону Східного Партнерства адвокатувати важливі для їхніх країн питання на рівні ЄС, сприяє аналітично-адвокатській діяльності та обміну досвідом між організаціями громадянського суспільства регіону, здійснює громадський моніторинг виконання цілей Східного Партнерства.

На думку Т.Соломенної та О.Супрун, активність громадянського суспільства України має стати двигуном проведення необхідних реформ в державі. Це чи не найбільший гарант прискорення імплементації взятих Україною зобов'язань, бо відповідальні, освідчені громадяни, гідно виконуючи свою роботу мають вимагати ефективної діяльності від політиків. Євросоюз прагне, щоб суспільства країн-учасниць Східного партнерства усвідомили свою значущість, що саме громадяни мають бути рушійною силою змін, ставши найефективнішим внутрішнім контролем дій влади на шляху євроінтеграційних перетворень своїх країн [10].

В Україні головним консультативно-дорадчим органом для налагодження взаємодії держави та органів громадянського суспільства виступають громадські ради, які створюються при органах виконавчої влади всіх рівнів. Обов'язкове створення громадських рад було започатковане 2004 року прийняттям Указу Президента України від 31.07.2004 № 854 «Про забезпечення умов для більш широкій участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» [11]. На підставі якого Уряд нормативно закріпив механізми реалізації конституційного права громадян на участь в управлінні державними справами: проведення органами виконавчої влади консультацій з громадськістю та утворення громадських рад при усіх центральних органах виконавчої влади та місцевих, у тому числі районних державних адміністраціях.

Подальший розвиток громадського діалогу здійснювався, зокрема, на підставі постанов Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики» та від 05.11.2008 № 976 «Про затвердження Порядку сприяння проведенню громадської експертизи діяльності органів виконавчої влади».

Становлення демократичної участі представників інститутів громадянського суспільства в

основному залежить від населення країни, його рівня правосвідомості, правової культури, а також можливості визначеної на законодавчому рівні щодо процедур комунікації органів державної влади та місцевого самоврядування з інститутами громадянського суспільства.

Висновки. Провівши це дослідження ми прийшли до наступних висновків. Інститути громадянського суспільства є надзвичайно важливою складовою демократичного суспільства. Завдяки їх активній позиції відбувається громадський діалог, зокрема в Україні він здійснюється через платформи громадянського суспільства (УС ПГС та Українська національна платформа) та участь у громадських радах.

На виконання статті 38 Конституції України громадський діалог впливає на формування та реалізацію державної політики шляхом комунікації між органами державної влади і місцевого самоврядування та інститутами громадянського суспільства. У майбутньому доцільно було покращити та розширити такий діалог, що безперечно матиме позитивний вплив на підвищення рівня довіри до влади в Україні та зростання рівня правосвідомості в населення. Водночас подальша інтеграція України до ЄС має максимально сприяти цьому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Городецька С.Л. Громадянський діалог: витоки, структура та проблематика дослідження. 2013. URL: <https://sociology.knu.ua/sites/default/files/library/elopen/aktprob.19.91.pdf>
2. Письменний І.В., Липовська Н.А. Громадянський діалог як форма взаємодії між владою та суспільством. *Аспекти публічного управління*. № 9 (23). 2015. URL: <https://core.ac.uk/reader/233892980>
3. Висновок Економічно-соціального комітету щодо ролі та внеску організацій громадянського суспільства в розбудову Європи, ОJ C329, 17.11.99 р.30. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A51999IE0851>
4. Nahtigal N. Institutionalising Civil Dialogue – Overview of existing Policy measures, Sept. 2010
5. Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики: постанова Кабінету Міністрів України від 3 листопада 2010 р. № 996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF#Text>
6. Бондар В.Т. Залучення інститутів громадянського суспільства до платформи як соціально-комунікаційної форми впровадження публічної політики в Україні. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/grail-of-science/article/view/9089/8840>
7. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, від 27.06.2014. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text
8. Офіційний сайт - Українська сторона Платформи громадянського суспільства Україна – ЄС. URL: <https://eu-ua-csp.org.ua/>
9. Офіційний сайт - Українська національна платформа Форуму громадянського суспільства Східного партнерства. URL: <http://eap-csf.org.ua/>
10. Соломенна Т., Супрун О. Українська національна платформа Форуму громадянського суспільства Східного партнерства: створення та діяльність. URL: <http://surl.li/jmskx>
11. Про забезпечення умов для більш широкій участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики: указ Президента України від 31.07.2004 № 854. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/854/2004#Text>

REFERENCES:

1. Horodetska, S.L. (2013). Hromadianskyi dialoh: vytoky, struktura ta problematyka doslidzhennia. [Civil dialogue: origins, structure and issues of research]. *Aktualni problemy sotsiologii, psykholohii, pedahohiky*. №19. 91-96 Retrieved from: <https://sociology.knu.ua/sites/default/files/library/elopen/aktprob.19.91.pdf> [in Ukrainian].
2. Pysmennyi, I.V., & Lypovska, N.A. (2015). Hromadianskyi dialoh yak forma vzaiemodii mizh vladoiu ta suspilstvom. [Civil dialogue as a form of interaction between government and society]. *Aspekty publichnoho upravlinnia*. № 9 (23). Retrieved from: <https://core.ac.uk/reader/233892980> [in Ukrainian].
3. Vysnovok Ekonomichno-sotsialnoho komitetu shchodo roli ta vnesku orhanizatsii hromadianskoho suspilstva v rozbudovu Yevropy. (1999, November 17). [Conclusion of the Economic and Social Committee on the role and contribution of civil society organizations in the development of Europe]. *OJ C329*. 30. Retrieved from: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A51999IE0851> [in English].
4. Nahtigal, N. (2010, September). Institutionalising Civil Dialogue – Overview of existing Policy measures. [in English].
5. Pro zabezpechennia uchasti hromadskosti u formuvanni ta realizatsii derzhavnoi polityky. (2010, November 3). [On ensuring public participation in the formation and implementation of state policy]. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 996*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
6. Bondar, V.T. (2021, February). Zaluchennia instytutiv hromadianskoho suspilstva do platformy yak sotsialno-komunikatsiinoi formy vprovadzhennia publichnoi polityky v Ukraini. [Involvement of civil society institutions in the platform as a social and communication form of public policy implementation in Ukraine]. *International scientific journal «Grail of Science»*. №1. 88-97. Retrieved from: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/grail-of-science/article/view/9089/8840> [in Ukrainian].

7. Uhoda pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhnimi derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony. (2014, June 27). [Association Agreement between Ukraine, on the one hand, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their member states, on the other hand]. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text [in Ukrainian].

8. Ukrainska storona Platformy hromadianskoho suspilstva Ukraina – YeS. (2015). [The Ukrainian side of the Ukraine-EU Civil Society Platform]. *Ofitsiyni sait*. Retrieved from: <https://eu-ua-csp.org.ua/> [in Ukrainian].

9. Ukrainska natsionalna platforma Forumu hromadianskoho suspilstva Skhidnoho partnerstva. (2011). [Ukrainian national platform of the Civil Society Forum of the Eastern Partnership]. *Ofitsiyni sait*. Retrieved from: <http://eap-csf.org.ua/> [in Ukrainian].

10. Solomenna, T., & Suprun, O. Ukrainska natsionalna platforma Forumu hromadianskoho suspilstva Skhidnoho partnerstva: stvorennia ta diialnist. [Ukrainian national platform of the Civil Society Forum of the Eastern Partnership: creation and activity]. Retrieved from: <http://surl.li/jmskx> [in Ukrainian].

11. Pro zabezpechennia umov dlia bilsh shyrokoj uchasti hromadskosti u formuvanni ta realizatsii derzhavnoi polityky. (2004, July 31). [On ensuring conditions for wider public participation in the formation and implementation of state policy]. *Ukaz Prezydenta Ukrainy № 854*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/854/2004#Text> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 16.05.2021

УДК 342.9

Огурченко Владимир Георгиевич,

кандидат юридичних наук, докторант

Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

e-mail: Ogurchenko_V@ukr.net

<https://orcid.org/0009-0008-1752-9740>

ОПЕРАТИВНО-РОЗШУКОВА ФУНКЦІЯ ЯК ОБ'ЄКТ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА СКЛАДОВА АДМІНІСТРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Визначено, що за функціональним критерієм виокремлюється окремий самостійний вид правоохоронної діяльності, іменованій як оперативно-розшукова, що об'єктивує втілення в правореалізацію однойменної функції. Як різновид правоохоронної, оперативно-розшукова функція є конкретною і спрямовується на забезпечення держави, суспільства та окремого індивіда від потенційних загроз безпековому благополуччю, а також вирівнювання балансу справедливості у випадку порушення встановлених правил гармонійного співіснування громадян у межах певної соціальної системи чи посягань на належний суспільний розвиток загалом. Уточнюється, що усі суб'єкти оперативно-розшукової діяльності виконують надзвичайно важливе завдання як соціального, так і процесуального характеру. Кожен з таких хоч і переслідує за мету виконання покладених на нього законодавством функціональних повноважень у конкретному напрямку, однак в цілому можна припустити про надання ними своєрідного різновиду послуг соціального обслуговування, як важливого елемента правоохоронного сервісу в рамках сервісного типу організації держави.

Враховуючи масштабність, географічну доступність, функціональні обов'язки та сформовані механізми взаємодії Національної поліції України з публічним та приватним секторами визначено, що підрозділи кримінальної та спеціальної поліції є одними з ключових суб'єктів здійснення оперативно-розшукової функції. Включаючи соціальний аспект як домінуючий, кінцевим споживачем цього специфічного різновиду послуги визначено індивіда, осіб різної видової приналежності права, свободи чи інтереси яких перебувають під захистом від протиправних посягань, адже з-поміж прямої реакції на протиправні явища, належне забезпечення оперативними матеріалами зацікавлених (уповноважених) суб'єктів слугує підґрунтям для забезпечення правопорядку та підтримання необхідного рівня безпеки громадян.

Ключові слова: забезпечення правопорядку, захист, Національна поліція України, оперативно-розшукова функція, охорона, правоохоронний сервіс, сервісний тип організації держави.

Ohurchenko V. THE OPERATIVE AND SEARCH FUNCTION AS AN OBJECT OF ADMINISTRATIVE AND LEGAL RESEARCH AND A COMPONENT OF THE ADMINISTRATIVE ACTIVITY OF THE NATIONAL POLICE

It was determined that according to the functional criterion, a separate independent type of law enforcement activity, referred to as operational-investigative, is distinguished, which objectifies the implementation of the function of the same name in the implementation of the law. As a type of law enforcement, the operative-search function is specific and is aimed at securing the state, society and an individual from potential threats to security and well-being, as well as equalizing the balance of justice in the event of violations of the established rules of harmonious coexistence of citizens within a certain social system or encroachments on proper social development in general. It is clarified that all subjects of operational and investigative activity perform an extremely important task of both social and procedural nature. Although each of these pursues the goal of fulfilling